

Lublin, dnia 18 listopada 2019 r.

Dr hab. Jan Izdebski Prof. KUL

Katedra Prawa Samorządu Terytorialnego i Nauki Administracji

Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Recenzja w postępowaniu habilitacyjnym dr. Dominika Tyrawy

W związku z uchwałą Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów z dnia 3 września 2019 r. (BCK – I – L – 6897/19) w sprawie powołania komisji habilitacyjnej w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego **dr. Dominika Tyrawy**, wszczętego w dniu 22 lutego 2019 r., w dziedzinie nauk prawnych, w dyscyplinie prawo, oraz pismem Dziekana Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji KUL Prof. Andrzeja Herbata z dnia 9 października 2019 r. informującym o powołaniu w skład komisji w charakterze recenzenta, uprzejmie przedstawiam recenzję wraz z **pozytywnym wnioskiem**, co do spełniania przez Habilitanta wymagań określonych w art. 16 ust. 1. ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

I. Recenzja publikacji, stanowiącej osiągnięcie naukowe w rozumieniu art. 16 ust. 2 ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki

Wskazana przez habilitanta, jako główne osiągnięcie naukowe monografia: *Gwarancje bezpieczeństwa osobistego w polskim administracyjnym prawie drogowym*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2018, ss. 486, stanowi opracowanie z zakresu materialnego prawa administracyjnego.

Jeśli chodzi o wybór tematu podkreślić należy, że w literaturze prawa administracyjnego brak jest opracowania bezpośrednio dotyczącego pojęcia bezpieczeństwa osobistego w kontekście regulacji prawa administracyjnego materialnego, z tego względu monografia Habilitanta wypełnia istotną lukę w doktrynie prawa administracyjnego, w szczególności w literaturze materialnego prawa administracyjnego.

Zauważyć należy, że zagadnienie bezpieczeństwa w literaturze naukowej z zakresu prawa administracyjnego zyskuje na znaczeniu, zwraca na to uwagę sam Habilitant uzasadniając wybór problematyki badawczej swojego opracowania, jednak sposób ujęcia bezpieczeństwa przyjęty w recenzowanej monografii jest odmiennie potraktowany niż w do tej pory przyjmowano w doktrynie prawa administracyjnego. Kategoria bezpieczeństwa w swoim podstawowym znaczeniu jest ujmowana w rozumieniu bezpieczeństwa publicznego, bezpieczeństwa narodowego, w przypadku gdy następuje jego konkretyzacja to poprzez kategorię – w kontekście np. bezpieczeństwa imprez masowych, wówczas bezpieczeństwo jest rozumiane, jako wartość zbiorowa, zapewniana przez określone instytucje prawa administracyjnego. Natomiast Habilitant przyjął odmienny punkt wyjścia swoich badań – bezpieczeństwo osobiste – potraktowane, jako wartość, która jest zabezpieczona poprzez instytucje materialnego prawa administracyjnego, w szczególności jednego z jego działów szczegółowych – prawa drogowego. Jest to interesująca perspektywa badawcza, (ważna dla doktryny prawa administracyjnego gdzie celu regulacji prawa administracyjnego upatruje się w dobru osoby – jednostki), warunkująca sposób uporządkowania zagadnienia, które Autor przyjął, jako główny problem opracowania.

Wybór tematu pracy należy ocenić pozytywnie – jest z całą pewnością ważny i nowatorski, co korzystnie wpływa na ocenę, jako podstawowego elementu dorobku naukowego w postępowaniu habilitacyjnym. Z racji na znaczenie dla praktyki działania organów administracji publicznej oraz istotne problemy teoretyczne, wskazany w temacie monografii problem badawczy jest aktualny i interesujący poznawczo i z tego względu jego wybór zasługuje na aprobatę. Autor rozprawy podaje również ważne przesłanki społeczne zajęcia się tematem – zgodzić się należy, że zrozumiałe dla każdego uczestnika i obserwatora ruchu drogowego

Należy podkreślić, że temat monografii habilitacyjnej jak również ujęta w nim koncepcja badawcza zostały sformułowane dość jasno i precyzyjnie. Prawidłowo określone: problem pracy, teza pracy, pytania szczególne oraz metodologia przyjęta w pracy świadczą o jej wartości oraz wskazują na dobre umiejętności w zakresie warsztatu naukowego Habilitanta. Zwraca uwagę staranność Autora przy formułowaniu elementów konstrukcyjnych i metodologicznych rozprawy habilitacyjnej. Jako tezę pracy autor wskazuje następujące stwierdzenie: *bezpieczeństwo osobiste, jako najważniejszy element poszczególnych bezpieczeństw rodzajowych jest gwarantowane w naszym kraju, w stosunku do uczestników ruchu drogowego i innych osób, które korzystają z tej infrastruktury, w sposób niewystarczający, gdyż brak jest jednego podmiotu (organu) w strukturze administracji*

publicznej, który byłby odpowiedzialny za działania na rzecz tego bezpieczeństwa, koordynowałby działanie innych podmiotów wyspecjalizowanych w tym zakresie, nadzorowałby i kontrolował stosowanie obowiązujących norm i przepisów w ramach tej problematyki. Tematyka pracy mieści się w zakresie prawa administracyjnego a jej teza jest w zasadzie postulatem ustrojowego prawa administracyjnego – dotyczy umiejscowienia zadań w strukturze administracji publicznej.

Pod względem formalnym monografia została podzielona na wstęp, pięć merytorycznych rozdziałów, zakończenie oraz wykaz wykorzystanych źródeł i literatury. Wstęp jest obszerny i zawiera wszystkie niezbędne elementy służące charakterystyce koncepcji badawczej opracowania. Wskazano w nim problem pracy, tezę pracy, pytania szczególne oraz uzasadnienie przyjętej tematyki, metodologię pracy, określono zakres tematyczny rozdziałów oraz scharakteryzowano aktualny stan badań i wykorzystane źródła. Wśród metod wykorzystanych w opracowaniu Autor prawidłowo wskazuje: metodę dogmatyczno-prawną, w tym metodę analizy tekstu prawnego oraz metodę analizy poglądów doktryny oraz metodę badań empirycznych, metodę teoretyczno-prawną, historyczno-dogmatyczną, aksjologiczną oraz prawno-ekonomiczną.

Struktura pracy została podporządkowana tezie pracy, należy ją uznać co do zasady za adekwatną w stosunku do założonego zakresu pracy. Rozdziały zostały prawidłowo podzielone na mniejsze jednostki redakcyjne (podrozdziały), ich tytuły i treść są dość logiczne i prawidłowo uporządkowane. Uwagi polemiczne budzą jednak kwestie porządku rozdziałów oraz sposób ujęcia szczegółowych zagadnień problemu badawczego pracy.

Rozdział pierwszy stanowi przedstawienie pojęcia bezpieczeństwa osobistego w naukach społecznych, Autor w szerokim zakresie omawia to zagadnienie, traktując je, jako tło dla późniejszej analizy prawnej. Interdyscyplinarne przedstawienie problematyki zaufania, jako wstępu dla właściwej treści opracowania stanowi niewątpliwą zaletę monografii. Na uznanie zasługuje szerokie odwołanie się do rozważań aksjologicznych dotyczących problematyki pracy.

Rozdział drugi szczegółowo przedstawia bezpieczeństwo osobiste w systemie prawa polskiego. Autor przedstawia na podstawie literatury przedmiotu kategorie bezpieczeństwa, które zostały poddane analizie w teorii prawa i w poszczególnych gałęziach nauki prawa. Co zrozumiałe największą uwagę zwrócona na prawo publiczne, w szczególności regulacje prawa administracyjnego.

Rozdział trzeci dotyczy rozumienia prawa drogowego i bezpieczeństwa w prawie drogowym. W treści rozdziału umiejscowiono prawo drogowe w systemie prawa, w

szczegółności w regulacjach prawa administracyjnego. Należy stwierdzić, że Habilitant prawidłowo umiejscawia regulacje prawa drogowego w kontekście przedmiotu regulacji prawa administracyjnego oraz wskazuje związki z innymi gałęziami prawa.

Bardzo obszerny, czwarty rozdział dotyczy zagadnień ustroju administracji publicznej – przedstawiono w nim podmioty administrujące w sprawach za zakresu objętego tematyką pracy tj. - administrację drogową. W treści rozdziału Autor szczegółowo przedstawia organy państwa oraz podmioty administrujące, których działanie ma wpływ na bezpieczeństwo osobiste, będące przedmiotem regulacji przepisów administracyjnych prawa drogowego. Obszerność rozdziału wskazuje, że tematyka ustrojowa ma dla Autora dużo większe znaczenie niż zostało to zasygnalizowane w koncepcji pracy.

Rozdział piąty w zamyśle Autora przedstawia materialne i proceduralne gwarancje bezpieczeństwa osobistego w prawie drogowym. Stwierdzić należy, że zaprezentowana w rozdziale tematyka zbiorczo traktuje instytucje prawa administracyjnego, które mają gwarantować bezpieczeństwo osobiste – główny przedmiot badań opracowania.

Na aprobatę zasługuje, że w konstrukcji monografii zapewniono spójność logiczną. Potwierdza to przyjęta zasada, że każdy rozdział kończy się obszernymi refleksjami końcowymi ujętymi w podsumowaniu. W ich treści Autor rekapitułuje najważniejsze zagadnienia omówione w treści rozdziału odnosząc je do stopnia realizacji przyjętych zamierzeń badawczych. Metoda ta zdecydowanie podnosi jakość pracy, jej zwartość merytoryczną i formalną oraz pozwala śledzić sposób myślenia Autora. Należy podkreślić, że autor niezbędne dla prawidłowej analizy tematu pracy pojęcia i instytucje materialnego prawa administracyjnego charakteryzuje przy użyciu szerokiej literatury przedmiotu. Dysertację kończy obszerne podsumowanie przedstawionych rozważań ujęte w zakończeniu.

Monografię habilitacyjną oceniam pozytywnie. Habilitant prawidłowo wybrał problem badawczy, precyzyjnie określił problem badawczy oraz umiejętnie pod względem zarówno metodologicznym jak i treściowym zrealizował przyjęte zamierzenie. Na podkreślenie zasługuje dojrzały i komunikatywny dyskurs naukowy zaprezentowany w monografii. Autor nie ogranicza się jedynie do przedstawienia aktualnego stanu badań analizowanej problematyki, a w sposób przekonujący przedstawia własne ujęcia interpretacyjne i niezależne wnioski. Jest to niewątpliwą wartością monografii przedstawionej, jako osiągnięcie naukowe i w mojej opinii w znacznym stopniu przesądza o posiadaniu przez Habilitanta (obok wystarczającego dorobku naukowego) wiedzy i umiejętności badawczych niezbędnych do uzyskania stopnia doktora habilitowanego nauk prawnych, w dyscyplinie prawo. Ponadto na podkreślenie zasługuje skrupulatność Autora w realizacji tematyki

opracowania, swoje zamierzenie badawcze realizuje niezwykle precyzyjnie i starannie je porządkując treściowo. Na osobną uwagę zasługują liczne przykłady stosowania poszczególnych rozwiązań prawnych w praktyce administracyjnej organów administracji publicznej odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, są niezwykle interesujące i wskazują, że Autor doskonale porusza się w omawianej tematyce nie tylko na płaszczyźnie ogólnej, teoretycznej, ale również analizuje jednostkowe przypadki i przykłady poszczególnych rozwiązań, wraz ze związanymi z nimi problemami.

Wartością pracy są dobrze i szeroko zgromadzone obszerne źródła. Ponadto Autor umiejętnie porządkuje źródła w wykazach i właściwie wykorzystuje przy użyciu starannego aparatu naukowego. W pracy wykorzystano: 304 akty normatywne, 508 orzeczeń sądowych, 42 rozstrzygnięcia organów administracji publicznej, 587 pozycji literatury z zakresu prawa administracyjnego i literatury pomocniczej, uzupełniającej oraz 87 pozycji różnorodnych, zakwalifikowanych, jako inne źródła, należą do nich źródła, dokumenty, witryny internetowe, materiały informacyjne.

Jako wątki dyskusyjne w recenzowanej monografii oceniam:

1. sposób sformułowania tytułu monografii – w obecnej formie wątpliwości budzi określenie: polskie administracyjne prawo drogowe, stanowiąc zagmatwanie pojęciowe w kontekście przyjętej kwalifikacji, w której prawo drogowe jest jednym z działów materialnego prawa administracyjnego,
2. w związku z przyjętą problematyką badawczą i punktem wyjścia rozważań, jakim jest - bezpieczeństwo osobiste - większa uwaga Autora powinna być skupiona na pojęciu jednostki, w szczególności statusie prawnym jednostki w regulacjach prawa administracyjnego w powiązaniu z regulacjami prawa drogowego odnoszącego się do praw i obowiązków jednostki. Takie ukształtowanie problematyki opracowania pozwoliłoby w pełniejszy sposób zaprezentować koncepcję przyjętą przez Autora i uwypuklenie ujęcia interpretacyjnego pracy – bezpieczeństwa osobistego.
3. w ramach struktury rozprawy zwraca uwagę pewna zależność, Autor gwarancji bezpieczeństwa osobistego upatruje raczej w samym systemie podmiotów administrujących i jego cechach, mniejszą uwagę poświęcając samym rozwiązaniom prawa administracyjnego (i ich ocenie), które w swojej istocie są ukierunkowane na dobro jednostki a tym samym jej bezpieczeństwo.

Wskazane uwagi w żadnym stopniu nie umniejszają pozytywnej oceny monografii Habilitanta, wynikają z możliwości dyskursu naukowego o bardzo interesującej koncepcji

przedstawionej w recenzowanym opracowaniu, – co jest jej niewątpliwą zaletą. W konsekwencji recenzowaną monografię oceniam jednoznacznie pozytywnie.

II. Ocena dorobku naukowego:

Poza przedstawioną, jako główne osiągnięcie naukowe monografii w swojej działalności naukowej Dr Dominik Tyrawa jest autorem 6 artykułów naukowych (w czasopismach punktowanych), 42 rozdziałów w pracach zbiorowych, 3 redakcji monografii wieloautorskich, 1 recenzji, 13 rozdziałów w komentarzach oraz 2 wyborów źródeł prawa.

W ramach dorobku naukowego habilitanta wyróżnić można następujące główne nurty badawcze:

1. Materialne prawo administracyjne oraz ustroj administracji publicznej,
2. Międzynarodowe prawo administracyjne,
3. Administracyjno-prawne problemy korzystania z dróg publicznych,
4. Aksjologia prawa administracyjnego ze szczególnym uwzględnieniem prawa do dobrej administracji i filozofii prawa administracyjnego,
5. Bezpieczeństwo w prawie administracyjnym,
6. Inne.

Wprawdzie Habilitant w autoreferacie uporządkował swoje zainteresowania badawcze w odmienny sposób (zapropozował 8 kategorii), jednak wydaje się, że uczynił to w sposób nazbyt szczegółowy np. wskazana problematyka podmiotów administracji publicznej mieści się w zakresie ustroju administracji publicznej itd.).

Ad. 1.

W ramach zagadnień prawa materialnego i ustrojowego Habilitant przedstawił następujące opracowania: *Specyfika zadań jednostek samorządu terytorialnego na tle działalności administracji publicznej w Polsce*, [w:] M. Karpiuk (red.), *Samorząd terytorialny w Polsce i Na Ukrainie. Місцеве самоврядування Польщі та Україні*, Polskie Wydawnictwo Prawnicze IURIS, Poznań-Kijów 2013, s. 79-102; *Jednostki pomocnicze gminy*, [w:] M. Klimek, J. Czerw, B. Więckiewicz (red.), *Samorząd gminny w III Rzeczypospolitej. Doświadczenia i perspektywy*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2013, s. 119-130; *Prawa i wolności człowieka a bezczynność administracji publicznej*, [w:] M. Czuryk, M. Karpiuk (red.), *Kontrola działalności oraz bezczynności administracji publicznej. Wybrane zagadnienia*, Lublin 2013, s.

160-176; *Członkostwo w Unii Europejskiej a działanie polskiej administracji publicznej*, [w:] A. Kuś, A. Szachon-Pszenny (red.), *Wpływ *acquis communautaire* i *acquis Schengen* na prawo polskie - doświadczenia i perspektywy. Tom I - 10 lat Polski w Unii Europejskiej*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2014, s. 225-238; *Działalność policyjna w ochronie środowiska w kontekście prowadzenia działalności gospodarczej*, [w:] I. Ramus (red.), *Obrót powszechny i gospodarczy. Problemy publicznoprawne i ekonomiczne*, Wydawnictwo WSEPiNM, Kielce 2014, s. 111-122; *Proliferacja administracji publicznej w Polsce na przykładzie administracji ochrony środowiska*, [w:] D. Tyrawa, I. Butryn (red.), *Ewolucja zadań podmiotów funkcjonujących w strukturze państwa*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2014, s. 203-224; *Efektywność prawa w funkcjonowaniu kadr administracji publicznej na przykładzie dwóch wybranych płaszczyzn*, [w:] Ł.J. Piłkuła, H. Kaczmarczyk (red.), *Granice efektywności prawa. Sposoby osiągnięcia efektywności w prawie. Tom I*, Toruń 2016, s. 177-190; *Cross-border cooperation of polish self-government administration in the light of the relation between administrative and international law*, „Review of Comparative Law”, vol. 25 (2/2016), s. 23-38; *Współpraca transgraniczna jednostek samorządu terytorialnego w systemie polskiej administracji publicznej*, [w:] M. Ganczar, I. Wieczorek (red.), *Wybrane aspekty współpracy transgranicznej polskich samorządów w kontekście przemian prawa Unii Europejskiej*, Łódź 2016, s. 9-36; *Inspekcja Ochrony Środowiska jako podmiot ochrony konstytucyjnych praw jednostki*, [w:] E. Wójcicka (red.), *Pozasądowa ochrona praw i wolności jednostki. Instytucje, standardy, efektywność*, Wydawnictwo im. S. Podobińskiego AJD, Częstochowa 2014, s. 89-95; *Służba funkcjonariuszy Straży Granicznej*, [w:] M. Karpiuk, A. Pieczywok (red.), *Służba w formacjach bezpieczeństwa i porządku publicznego*, Wydawnictwo AON, Warszawa 2016, s. 119-137; *Odpowiedzialność dyscyplinarna funkcjonariuszy Straży Granicznej*, [w:] A. Pieczywok, M. Karpiuk (red.), *Odpowiedzialność dyscyplinarna funkcjonariuszy formacji bezpieczeństwa i porządku publicznego*, Wydawnictwo AON, Warszawa 2016, s. 126-140; *Pracownicy Służby Leśnej*, [w:] M. Czuryk, M. Karpiuk (red.), *System bezpieczeństwa narodowego. Tom II. Pracownicy formacji bezpieczeństwa i porządku publicznego, służb ratownictwa i ochrony*, red. Małgorzata Czuryk, Mirosław Karpiuk, Olsztyn 2017, s. 233-252; *Samorząd terytorialny w Republice Finlandii*, [w:] M. Czuryk, M. Karpiuk, J. Kostrubiec (red.), *Samorząd terytorialny w państwach Unii Europejskiej*, Akademia Obrony Narodowej, Warszawa 2015, s. 203-216.

Ad. 2.

W ramach zagadnień międzynarodowego prawa administracyjnego Habilitant przedstawił następujące opracowania: *Umiejscowienie prawa administracyjnego jako nowy problem*

badawczy w polskiej nauce prawa administracyjnego, [w:] D. Gil, I. Butryn, A. Jakiela, K.M. Woźniak (red.), *Współczesne problemy wymiaru sprawiedliwości. Tom I*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2012, s. 459-469; *Prawo organizacji międzynarodowych - specyfika, pojęcie, zakres*, „Przeгляд Prawno-Ekonomiczny”, nr 20 (3/2012), s. 52-63; *Prawo administracyjne a prawo międzynarodowe publiczne. Uwagi na tle „Instytucji prawa administracyjnego” Jerzego Stefana Langroda*, „Przeгляд Prawno-Ekonomiczny”, nr 21 (4/2012), s. 14-25; *Administrative Law and International Law. An Attempt at Systematics*, „Przeгляд Prawno-Ekonomiczny”, nr 21 (4/2012), s. 80-91; *Międzynarodowy model prawa urzędniczego*, [w:] K. Chochowski (red.), *Prawo urzędnicze*, Wyższa Szkoła Handlowa w Radomiu, Radom 2012, s. 149-207; *Standaryzacja zewnętrzna prawa administracyjnego i działania administracji publicznej w Polsce jako przykład globalizacji*, [w:] D. Tyrawa (red.), *Ewolucja prawa polskiego w dobie globalizacji*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2013, s. 213-242; *Administracja globalna a e-administracja*, [w:] T. Stanisławski, B. Przywora, Ł. Jurek (red.), *E-administracja. Szanse i zagrożenia*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2013, s. 67-78; *Przedsiębiorca a globalizacja prawa na przykładzie prawa publicznego*, [w:] M. Górka, K. Zapała (red.), *Prawo administracyjne i gospodarcze a sytuacja przedsiębiorcy na rynku polskim*, Wydawnictwo WSEPiNM, Kielce 2014, s. 21-34; *Europejskie standardy administracyjne jako kryterium odpowiedzialności w działaniu administracji publicznej w Polsce*, [w:] Ł.J. Piłka (red.), *Odpowiedzialność władz publicznych w państwach członkowskich w przestrzeni aksjologicznej Unii Europejskiej. Tom I*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2015, s. 73-86; *Globalne prawo administracyjne jako wyzwanie dla współczesnej administracji publicznej*, [w:] P. Bieś-Srokosz (red.), *Współczesne kierunki zmian administracji publicznej*, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie, Częstochowa 2016, s. 133-142; *Prawo administracyjne w służbie dla dobra Rodziny Ludzkiej*, [w:] K. Kułak-Krzysiak, J. Parchomiuk (red.), *Służąc dobru wspólnemu*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2016, s. 237-250; *Służba zagraniczna jako specyficzny rodzaj służby publicznej*, [w:] B. Jaworska-Dębska, A. Dobaczewska (red.), *W służbie dobra wspólnego - ludzie, postawy i kompetencje w administracji publicznej*, Warszawa 2016, s. 203-218.

Ad. 3

W ramach zagadnień z zakresu korzystania z dróg publicznych Habilitant przedstawił następujące opracowania: *Problematyka dróg publicznych a parki narodowe*, [w:] P. Litwiniuk, A. Niewiadomski, R. Stec, Ł. Ciołek (red.), *Ocena stanu prawnego funkcjonowania polskich parków narodowych*, Polskie Wydawnictwa Ekonomiczne, Warszawa 2015, s. 299-309; *Aspects of public roads and national parks*, [w:] P. Litwiniuk, A. Niewiadomski, R. Stec, Ł.

Ciołek (ed.), *Chosen Problems of Nature Conversations in Polish and International Law*, Polish Economics Publishers, Warszawa 2015, s. 216-225; *Zadania powiatu w zakresie dróg publicznych*, [w:] M. Klimek, J. Czerw (red.), *Samorząd powiatowy w Polsce. 15 lat doświadczeń (1999-2014)*, Lublin 2015, s. 223-238; *Prawne problemy zarządzania drogami publicznymi przez samorząd terytorialny*, [w:] R. Budzisz, B. Jaworska-Dębska (red.), *Prawne problemy samorządu terytorialnego z perspektywy 25-lecia jego funkcjonowania*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2016, s. 280-289; *Logistyka systemu ratownictwa medycznego w świetle struktury terytorialnej*, [w:] M. Ciecierski, M. Czuryk, M. Karpiuk (red.), *System ratownictwa w Polsce*, PWSBiA, Warszawa 2016, s. 81-89; *Polityka administracyjna państwa w odniesieniu do autostrad i dróg ekspresowych*, [w:] A. Jurkowska-Gomułka (red.), *Administracja a strategie i polityki publiczne*, DIFIN, Warszawa-Rzeszów 2016, s. 154-168.

Ad. 4

W ramach zagadnień aksjologii prawa administracyjnego Habilitant przedstawił następujące opracowania: *Rządy prawa w funkcjonowaniu administracji publicznej a godność człowieka*, [w:] W. Lis, A. Balicki (red.), *Normatywny wymiar godności człowieka*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2012, s. 121-138; *E-administracja w kontekście prawa do dobrej administracji*, [w:] J. Misztal-Konecka, G. Tylec (red.), *Wizja europejskiego społeczeństwa informacyjnego i jej realizacja w prawie polskim*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2012, s. 201-221; *Dobra administracja a filozofia prawa administracyjnego*, [w:] R. Frey (red.), *Przemiany prawa publicznego i prywatnego na początku XXI wieku*, Kielce 2012, s. 319-330; *Aksjologia prawa obronnego*, [w:] M. Czuryk, W. Kitler (red.), *Prawo obronne Rzeczypospolitej Polskiej w zarysie*, Warszawa 2014, s. 53-71; *Proliferacja administracji publicznej a prawo jednostki do dobrej administracji*, [w:] T. Bąkowski (red.), *Organizacja administracji publicznej z perspektywy powierzania jej zadań*, Wolters Kluwer SA, Warszawa 2015, s. 92-109; *Wartości szczególnie chronione w prawie transportu drogowego*, [w:] J. Zimmermann (red.), *Aksjologia prawa administracyjnego. Tom II*, Wolters Kluwer SA, Warszawa 2017, s. 779-791.

Ad. 5

W ramach zagadnień bezpieczeństwa w prawie administracyjnym Habilitant przedstawił następujące opracowania: *Bezpieczeństwo ekologiczne państwa w działaniu administracji publicznej w Polsce. Wybrane problemy*, [w:] M. Karpiuk, K. Orzeszyna (red.), *Bezpieczeństwo narodowe Rzeczypospolitej Polskiej. Wybrane zagadnienia prawne*, Warszawa 2014, s. 117-136; *Bezpieczeństwo jednostki w prawie administracyjnym*, [w:] M. Kuć, A. Zduniak (red.), *Bezpieczeństwo – wielorakie perspektywy. Racjonalność a bezpieczeństwo*

organizacji. Tom 2, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa, Poznań 2016, s. 401-410; *Bezpieczeństwo ruchu drogowego w systemie bezpieczeństwa państwa*, [w:] M. Ciecierski, M. Czuryk, M. Karpiuk (red.), *Bezpieczeństwo państwa i jego zagrożenia w zmieniającej się rzeczywistości społecznej, kulturowej i prawnej*, wyd. Katedra Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Olsztyn 2017, s. 175-188; *Bezpieczeństwo drogowe jako zadanie w systemie administracji*, [w:] Ł.J. Pikuła, H. Kaczmarczyk (red.), *Słuszność w prawie. Teoria i praktyka. Tom III*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2017, s. 105-122; *Omnibus bonis expedit salvam esse rem publicam. Uwagi na tle modelu bezpieczeństwa w polskiej Konstytucji*, „Przegląd Prawno-Ekonomiczny” nr 44/2 (3/2018), s. 50-59, ISSN 1898-2166; *Bezpieczeństwo drogowe jako element współtworzące bezpieczeństwo gospodarcze państwa. Przykład Polski*, [w:] L. Bielecki, J. Mojak, A. Żywicka (red.), *Bezpieczeństwo gospodarcze i finansowe Polski. Wymiar publicznoprawny oraz prywatnoprawny*, Lublin 2018, s. 189-198.

Ad. 6

Jako inne tematy badawcze, którymi zajmował się Habilitant zaliczyć należy publikacje: *Art. 30 i 33 ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych a funkcjonowanie wspólnot mieszkaniowych. Studium jednego przypadku*, [w:] D. Kotowski, M. Mazuryk, K. Sadowski (red.), *Tworzenie a stosowanie prawa w Polsce. Teoria i praktyka*, Wydawnictwo Idealit, Warszawa 2014, s. 263-276; *Pojęcie "informacji" w postępowaniu administracyjnym. Uwagi na tle postępowań prowadzonych z udziałem wspólnot mieszkaniowych przed Prezesem Urzędu Komunikacji Elektronicznej*, [w:] P. Fajgielski, A. Tunia (red.), *Informacja w postępowaniach sądowych i administracyjnych*, Lublin 2018, s. 25-34; *Budowanie społeczeństwa obywatelskiego w samorządzie terytorialnym na przykładzie działania wspólnot mieszkaniowych*, „Przegląd Prawno-Ekonomiczny”, nr 41 (4/2017), s. 141-155; *Małżeństwo w świetle Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*, [w:] T. Rakoczy (red.), *Małżeństwo jako zawarty związek mężczyzny i kobiety*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2014, s. 9-18.

W ramach wskazanych nurtów badawczych Habilitant przedstawił wartościowe opracowania teoretyczne, opublikowane w uznanych w środowisku wydawnictwach naukowych i dwóch jedynie czasopismach naukowych, wzbogacające naukę prawa, w szczególności naukę prawa administracyjnego. Należy zwrócić uwagę, że publikacje Habilitanta są systematyczne i spójne tematycznie, mają charakter naukowy oraz podlegały odpowiednim procedurom recenzyjnym.

W dorobku dostrzegalna jest przewaga publikacji o charakterze rozdziałów w pracach zbiorowych kosztem artykułów w czasopismach naukowych, w dalszym rozwoju naukowym

Habilitant powinien rozważyć zmiany w tym zakresie. Jednak stwierdzić należy, że dorobek naukowy Habilitanta pod względem ilościowym oraz wartości merytorycznej poszczególnych opracowań należy ocenić pozytywnie.

III. Ocena dorobku dydaktycznego, popularyzatorskiego i organizacyjnego

Habilitant brał udział w 6 konferencjach międzynarodowych, 26 konferencjach o zasięgu krajowym oraz współorganizował 2 konferencje naukowe. W ramach uczestnictwa w konferencjach naukowych wygłosił 27 referatów.

W ramach pracy dydaktycznej Habilitant prowadził zajęcia z zakresu prawa administracyjnego i konstytucyjnego w następujących ośrodkach akademickich: Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II - na Wydziale Zamiejscowym Prawa i Nauk o Społeczeństwie w Stalowej Woli oraz Wyższej Szkole Administracji Publicznej w Kielcach. Był promotorem i recenzentem prac dyplomowych (magisterskich 27 i licencjackich 32). Pełnił wiele funkcji jako opiekun nad studentami: opiekuna roku na kierunku prawo, opiekuna Akademickiego Biura Porad Prawnych w Stalowej Woli, opiekuna studentów w ramach Programu MOST oraz kuratora Koła Naukowego Studentów Prawa „Viribus Unitis”.

W ramach prac związanych z recenzowaniem publikacji Habilitant był autorem recenzji artykułów opublikowanych w czasopismach: „Bezpieczeństwo i Administracja. Zeszyty Naukowe Wydziału Bezpieczeństwa Narodowego Akademii Obrony Narodowej w Warszawie” ISSN 2353-8872 oraz „Roczniki Nauk Prawnych KUL” ISSN 1507-7896.

W ramach działalności związanej z udziałem w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism Habilitant wykazuje uczestnictwo w pracach redakcyjnych w kwartalniku wydziałowym pt. „Przegląd Prawno-Ekonomiczny” ISSN 1898-2166, jako sekretarz (2007-2011), zastępca redaktora naczelnego (2011-2013), oraz członka redakcji (od 2014-nadal).

W ramach działalności związanej z udziałem w projektach realizowanych we współpracy z naukowcami z innych ośrodków polskich i zagranicznych Habilitant brał udział, jako wykonawca w projekcie „*Samorząd terytorialny w Polsce i na Ukrainie. Місцеве сатоврядування Польщі та України*”, (kierownik projektu dr M. Karpiuk (AON)). Wynikiem projektu jest publikacja M. Karpiuk (red.), *Samorząd terytorialny w Polsce i Na Ukrainie. Місцеве сатоврядування Польщі та України*, Polskie Wydawnictwo Prawnicze IURIS,

Poznań-Kijów 2013, ISBN 978-83-63223-36-6. Projekt był realizowany przy udziale przedstawicieli polskich uczelni (UMCS, KUL, AON) oraz przy udziale przedstawicieli ukraińskich ośrodków naukowych (Ukraińsko-Polski Instytut Zarządzania w Kijowie, Akademia Zarządzania Państwowego przy Prezydencie Ukrainy w Kijowie, Akademia Zarządzania Administracją Publiczną w Kijowie).

W ramach działalności popularyzatorskiej Habilitant brał udział w Lubelskim Festiwalu Naukowym, gdzie był kierownikiem następujących projektów: *Jednostka wobec globalizacji prawa* (2013), *Globalizacja prawa. Fakty i mity* (2014), *Poznaj naszą Konstytucję* (2014), *Czym jest to prawo?* (2016), *Istota postępowania administracyjnego i sądownoadministracyjnego w Polsce* (2016), *Bezpieczeństwo drogowe a jednostka* (2017), *Mnogość zadań, mnogość administracji. O strukturze administracji publicznej* (2017) oraz *Po co człowiekowi prawo? O prywatności, godności i innych aspektach życia człowieka w świetle prawa* (2018).

Wskazana przez Habilitanta aktywność naukowa i organizacyjna jest istotna, dość zróżnicowana i wskazuje na prawidłowy rozwój naukowy. Biorąc pod uwagę aktywny udział Dra Dominika Tyrawy w konferencjach międzynarodowych i krajowych stwierdzić należy, że jest on osobą dostrzeganą w środowisku naukowym, w szczególności środowisku przedstawicieli nauki prawa administracyjnego. Wskazane w dokumentacji aktywności dotyczące dydaktyki, popularyzacji nauki oraz współpracy międzynarodowej potwierdzają aktywność i różnorodne zainteresowania Habilitanta.

IV. Konkluzja

Na podstawie oceny dorobku naukowego, ze szczególnym uwzględnieniem monografii: *Gwarancje bezpieczeństwa osobistego w polskim administracyjnym prawie drogowym* oraz przedstawionej w dokumentacji aktywności naukowej stwierdzam, że Dr Dominik Tyrawa spełnił wymagania określone w art. 16 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, stawiane osobom ubiegającym się o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk prawnych, dyscyplinie: prawo, w szczególności stwierdzam, że:

- Habilitant po uzyskaniu stopnia doktora nauk prawnych w znacznym stopniu zwiększył swój dorobek naukowy,

- przedstawiona jako osiągnięcie naukowe monografia stanowi znaczny wkład Autora w rozwój nauk prawnych, w dyscyplinie prawo, oraz:

- Habilitant wykazuje się istotną aktywnością naukową.

Stwierdzam, że istnieją przesłanki do dopuszczenia Habilitanta do dalszego toku postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk prawnych, w dyscyplinie prawo.

W związku z tym rekomenduję Komisji Habilitacyjnej podjęcie uchwały wnioskującej o nadanie dr Dominikowi Tyrawie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk prawnych w dyscyplinie prawo.

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Jan 2016', is located on the right side of the page.